

Unp.

Dr. CONST. CHIRICESCU
PROFESOR UNIVERSITAR

Calendarul nostru nu e schimbat, ci îndreptat

424-924
D.

BUCUREȘTI
GROGRAFIELE ROMÂNE UNITE S. A.
CENTRALA : CÂMPINEANU, 9
1925

12
13
14
15
16

33457

Calendarul nostru nu e schimbat, ci îndreptat

Doritorii de a ne vedeà învrăjbiți până și pe chestia calendarului, vestesc în toate părțile că, noi nu ne-am îndreptat calendarul, ci ni l-am schimbat, înlocuindu-l cu cel gregorian.

Între noi s'au și găsit unii, cari, dând crezământ clevetitorilor, se împrotivesc hotărârii Sfântului Sinod și zic: Noi ne vom prăznuî serbătorile și ne vom ține posturile în vremea pe care ne-o arată calendarul nostru cel vechiu, iar nu cel nou, adecă schimbat, fiindcă nu vrem să ne părăsim legea noastră creștinească, pe care o avem dela moși, strămoși, și să ne potrivim celor ce vor să ne treacă la legea catolică sau papistașă.

Dar Sfânta noastră Biserică n'are nici o legătură bisericească cu Catolicii sau, mai bine zis, cu Papis-tașii, căci așa sunt numiți cei ce țin de Biserica Papii dela Roma, care, dela anul 1054, s'a rupt desăvârșit dela adevărata Biserică a lui Hristos, despărțindu-se de Ea și apucând altă cale.

Afară de aceasta, noi nu ne-am schimbat calendarul, ci l-am îndreptat, așa cum trebuia. Și chiar dacă l-am fi schimbat — ceea ce Sfântul Sinod n'a făcut — prin aceasta nu ne-am fi schimbat și legea strămoșească, căci între ea și între calendar nu e întâlnire, nici legătură.

De calendar ne slujim la măsurarea vremii, iar de lege ne călăuzim în cele ce suntem datori a crede și a face.

Într'un calendar bine chibzuit, întocmit de ori și cine, creștin sau necreștin, își pot rândui serbătorile atât creștinii (Ortodocși, Papistași, Luterani, Calvini, Anglicani și alții), cât și necreștinii, fără a se face amestecare de legi, ci fiecare rămânând și stând în legea sa și cârmuindu-și credința și faptele potrivit poruncilor legii sale, în neatârnare de ceilalți.

De aceea, Creștinii cei dintâi nu și-au făcut calendar anume pentru ei, ci au luat și au întrebuițat calendarul Împărăției romane, numit *calendarul iulian*, care fusese întocmit în anul 46 înainte de Hristos.

În acest calendar ei și-au rânduit serbătorile, pomenirile, posturile și toate celelalte, fără ca prin aceasta să-și fi părăsit legea lor creștinească și să se fi făcut păgâni.

Calendarul iulian este întrebuițat și azi de către toți creștinii, ortodocși și neortodocși, cum și de altă lume.

Calendarul iulian, însă, ca oricare lucrare omească, nu e desăvârșit, căci măsura anului lui nu e luată întocmai dupe măsura anului ceresc sau anului

adevărat, ci e mai lungă cu 11 minute, 14 secunde, 02.

Lungimea aceasta face ca anul iulian să rămână înapoi, în fiecare an, cu câte vreo 11 minute.

Iată cum se lămurește această întârziere: dacă amândouă felurile de ani — ceresc și iulian — încep anul 1, să zicem, la 1 Ianuarie, amândouă trebuie să-l sfârșească la 31 Decembrie. Dar pe când anul ceresc termină acel an 1 la 31 Decembrie, anul iulian îl termină după ce au trecut vreo 11 minute din 1 Ianuarie al anului 2. Anul ceresc va sfârși anul 2 tot la 31 Decembrie, iar anul iulian îl va sfârși după ce vor trece vreo 22 minute din 1 Ianuarie al anului 3, și așa mai departe.

După cam 129 de ani, cele vreo 11 minute, adause în fiecare an iulian, se prefac într'o zi de 24 ciasuri. Așa că, anul ceresc va sfârși anul 129 tot la 31 Decembrie, iar anul iulian, în ziua următoare, căreia calendarul iulian îi va zice 31 Decembrie, făcând parte din anul 129, pe când, dupe anul ceresc, acel 31 Decembrie întârziat este 1 Ianuarie anul 130.

Spre a face ca nu numai anul ceresc, ci și anul iulian să înceapă anul 130 la 1 Ianuarie, trebuie a sări peste ziua de întârziere a anului din calendarul iulian, în loc de 31 Decembrie anul 129, zicând 1 Ianuarie, anul 130. Se pășește adecă peste 31 Decembrie, anul 129.

Așa făcând, se chiamă că îndreptăm calendarul.

În felul arătat, dela anul 46 înainte de Hristos până la anul 325 după Hristos, adecă în aproape 400 de ani, anul din calendarul iulian a rămas cu trei zile în urma anului ceresc.

Sfinții Părinți dela Sinodul ținut la Niceea, în anul

325, au îndreptat calendarul iulian, în loc de 18 Martie zicând 21 Martie, urcând adecă cu trei zile data echinocțiului de primăvară (când ziua are tot atâtea ciasuri câte are și noaptea).

După aceea au hotărât Duminica în care toți creștinii sunt datori să-și serbeze Sfintele Paști.

Data echinocțiului de primăvară, adecă 21 Martie, trebuiă să rămână nu numai neschimbată, în calendar, ci și la vremea pe care o arată soarele pentru anul ceresc, căci numai așa se poate afla adevărata Duminică a Sfintelor Paști.

Nu s'au luat, însă, măsuri pentru înlăturarea celor vreo 11 minute mai mult, și deosebirea dintre lungimea anului iulian și a anului ceresc s'a ivit din nou.

Urmarea a fost că, nu numai 21 Martie, ci și toate celelalte date ale calendarului iulian au rămas neschimbate numai pe hârtie, pe când ele au ajuns din ce în ce mai mult în urma adevăratelor date cerute de semnele anului ceresc.

Numai dela anul 325 până la anul 1582, datele calendarului iulian au rămas în urmă cu 10 zile, pe cari Papistașii le-au înlăturat din pomenitul calendar, în anul 1582, dela 5 Octobree pășind la 15 Octobree, și luând măsuri ca pe viitor să nu se mai repete greșeala din calendarul iulian.

Îndreptării acestea i s'a zis: *calendarul gregorian*, fiindcă a fost aprobată de Papa Grigorie al 13-lea al Romei, deși au rămas aceleași zile ale anului, împărțite în aceleași săptămâni și luni, ca mai înainte.

Cu toate că dela anul 1054 nu mai este legătură bisericească între Ortodocși și Papistași, totuși, până

în anul 1582 Ortodocșii au prăznuit, în aceleași zile cu ei, Serbătorile Împărătești: Nașterea Maicii Domnului, Înălțarea Cinstitei Cruci, Intrarea în Biserică, Nașterea Domnului (Întruparea, *Icarnatio*, Crăciunul), Botezul Domnului și altele; și nimeni nu i-a învinovătit că prin aceasta s'ar fi dat de partea Papistașilor.

Din anul 1582, Papistașii au prăznuit arătatele serbători mai de vreme decât noi, întâiu cu 10 zile, apoi cu 11, cu 12 și în cele din urmă cu 13 zile, fiindcă din acel an până acum s'au mai adaus încă trei zile de deosebire între lungimea anului din calendarul iulian neîndreptat și a anului ceresc, din pricina celor vreo 11 minute.

Numai Sfintele Paști și serbătorile în legătură cu ele (Floriile, Înălțarea Domnului, Rusaliile), pe cari ei le-au prăznuit dela o vreme¹⁾ până atunci, în toți anii, în aceleași zile cu noi, de atunci — din anul 1582 — ei le prăznuesc numai din când în când în aceeași vreme cu noi, ca acum doi ani.

Cele 13 zile de deosebire le-am înlăturat și noi din calendarul iulian, în anul 1924, dela 1 Octobrie sărind la 14 Octobrie, luând și noi măsuri împotriva celor vreo 11 minute de prisos (*calendarul ortodox*).

Măsurile luate de noi nu sunt la fel cu cele luate de Papistași.

Înainte de a arăta aceste măsuri și deosebirea dintre ele, se cuvine a ști că, în calendarul iulian foți anii dela începutul veacurilor, adecă anii seculari

---

1) Numai dela sfârșitul veacului al optulea, Papa dela Roma și părtașii lui s'au supus hotărârii dela Niceea, în privința timpului serbării Paștilor.

(1800, 1900, 2000, 2100, 2200 și toți ceilalți) sunt ani de câte 366 zile.

Pentru înlăturarea din calendar a celor vreo 11 minute de prisos, Papistașii fac așa: împart anul secular la 400, și dacă socoteala nu dă rămășiță, anul e de 366 zile; dacă dă rămășiță, anul e de 365 de zile, ca și cel din 4000 în 4000 de ani.

Dupe această socoteală, din 8 ani seculari, la rând, 2 sunt de câte 366 de zile, iar 6 sunt de câte 365 de zile.

Pentru arătata înlăturare, noi împărțim anul secular la 9, și numai dacă socoteala dă rămășiță 2 sau 6, anul este de 366 de zile; dacă dă altă rămășiță, sau nimic, anul este de 365 de zile.

Dupe socoteala noastră, din 9 ani seculari, la rând, 2 sunt de câte 366 de zile, iar 7 sunt de câte 365 de zile.

Socoteala deosebită face ca, foarte adese ori, acelaș an secular, dupe noi să fie de 366 de zile, iar dupe Papistași, de 365 de zile, cum sunt, bunioară, anii: 2900, 3300, 3800, 4200... 6500, 6900... 8300... 10.100, etc.

Cum că măsurile luate de noi sunt mai bune decât cele luate de Papistași, se vede din aceea că, anul nostru a rămas mai lung numai cu două secunde ($2''$,02) decât anul ceresc (ceea ce face o zi la 42.772 de ani), pe când anul lor e mai lung cu 24 secunde decât anul nostru, și cu 26 secunde ($26''$,02), sau aproape cu o jumătate de minut, decât anul ceresc (ceea ce face o zi la 36.000 de ani).

Calendarul nostru fiind, deci, un mai bun măsurător al vremii decât calendarul gregorian, această *deosebire* dintre ele nu poate fi trecută cu vederea.

Înlăturând și noi din calendarul iulian aceleași 13 zile, câte sunt înlăturate și de către Papistași din calendarul iulian îndreptat de ei, căci atâtea trebuiau, am ajuns să ne prăznuim serbătorile mai de vreme cu 13 zile ca până la 1/14 Octombrie 1924, deși datele din calendar au rămas aceleași. Le prăznuim, adevărat, la vremea lor, așa cum le prăznuiau creștinii *ortodocși* pe timpul Sinodului dela Niceea din anul 325.

Deci, Nașterea Maicii Domnului, Buna-Vestire, Nașterea Domnului, Adormirea Maicii Domnului și alte câteva serbători le prăznuim acum în aceleași zile cu Papistașii, precum le-am prăznuit și până în anul 1582, deși ei se înstreinaseră, ca și altă dată, de Biserica lui Hristos, cu cel puțin 528 de ani mai înainte.

Din această întâlnire între noi și ei, în prăznuirea *cătorva* serbători, nu urmează, însă, că noi ne-am fi lepădat de legea noastră și că ne-am fi făcut Papistași, după cum nu ne-am papistășit nici până la anul 1582 și nici de atunci încoaci, deși am avut și avem cu ei aceleași serbători numite *Duminici*, 52 sau 53 pe an, și am prăznuit în aceeași zi cu ei *chiar Sfințele Paști*, cum am făcut în anul 1922.

Fără nici o primejdie pentru ortodoxia noastră, am putea avea cu ei, în aceleași zile, toate serbătorile, căci sfințenia serbătorilor noastre n'ar scădea, dacă le-am prăznui în aceleași zile cu Papistașii, înțocmai așa cum acea sfințenie nu s'ar știrbi dacă serbători de-ale noastre ar cădea în aceleași zile cu serbători evreiești, turcești sau păgânești.

Dar, sunt atât de multe *deosebiri* între calendarul nostru și cel gregorian, în ce privește cuprinsul unuia

și al altuia, încât nici vorbă nu poate fi de nedreapta invinovățire, ce ni se aduce că, îndreptându-ne calendarul, am fi trecut la Papistași.

Iată câteva deosebiri de acestea :

1.

În amândouă calendarele sunt arătate serbători, pomeniri, pe cari le avem atât noi, cât și Papistași, dar cari nu cad în aceleași zile.

În următoarea tabelă se arată câteva din ele :

SERBĂTOAREA	Data din calendarul iulian îndreptat de Ortodocși	Data din calendarul iulian îndreptat de Papistași
Sfântul Vasilie	1 Ianuarie	2 Ianuarie
" Silvestru	2 Ianuarie	31 Decembre
" Grigorie Teologul	25 Ianuarie	9 Mai
" Pamfil	16 Februarie	1 Iunie
" Policarp	23 Februarie	26 Ianuarie
Sfinți 40 de Mucenici	9 Martie	10 Martie
Sf. Apostol și Evang. Ioan	8 Mai	27 Decembre
Toți Sfinții	<i>Dumin. 1 după Rusali</i>	1 Noembrie
Sf. Apostol Matia	9 August	24 Februarie
" " Toma	6 Octobree	20 Decembre
" " Filip	14 Noembrie	1 Mai
" " Ev. Matei	16 Noembrie	21 Septembrie
" Ioan Damaschin	4 Decembre	27 Martie
" Iosif Logodnicul	<i>Duminică după Crăciun</i>	19 Martie
" Arhidiacon Ștefan	27 Decembre	26 Decembre

2.

Calendarul nostru arată următoarele serbători, cari nu sunt în calendarul gregorian: Duminica Ortodoxiei, Sfinții Trei Ierarhi, Sfântul Grigorie Palamă, Sfântul Marcu Eugenicul, Sfinții Impărați, Sfinții Arhangheli, Sfânta Parascheva, Sfântul Dumitru și mulți alții.

3.

Calendarul Papistașilor are sfinți pe cari calendarul nostru nu-i are, precum: Albert, Bonaventura, Carol, Dominic, Eduard, Ferdinand, Genovieva, Hortensa, Ivona, Matilda, Odeta, Petru Damian, Raimund, Toma Acvin, Vilhelm și mulți alții.

Sau: Șapte dureri ale Mariei, Sfânta Inimă a lui Iisus și altele.

4.

Pentru Duminici și pomeniri, cele două calendare au numiri deosebite, precum :

a) Duminica întâia de după Rusalii, calendarul nostru o numește: a Tuturor Sfinților; iar calendarul gregorian: a Sfintei Treimi.

b) Pomenirea Cinei ceii de taină, calendarul nostru o arată în Sfânta și Marea Joi; iar calendarul gregorian o arată Joi în a doua săptămână de după Rusalii, sub numele de „Trupul Domnului“ (Joi-Verde).

c) Pomenirea „Zemislirii Prea Sfintei Fecioare Maria“ calendarul nostru o arată la 9 Decembre, iar calendarul Papistașilor o arată la 8 Decembre, sub numirea: „Neprihănită Zemislire“, fiindcă ei cred că,

nu numai Domnul Hristos, ci și Prea Sfânta Fecioara Maria s'a născut fără pata păcatului strămoșesc.

5.

Calendarul iulian îndreptat de noi arată, ca și în trecut, Maslu de obște, în Sfânta și Marea Mercuri; calendarul gregorian nu pomeneste de el. La Papistași nu se face Maslu decât celui care e aproape să moară.

6.

Noi, păzind hotarele puse de Sfântul Sinod dela Niceea, nu ne prăznuim Paștile în aceeași zi cu Evreii, nici înainte de ei. Papistașii nu țin seamă de aceasta. De aceea, în anul 1927, bunioară, ei vor prăznuî Paștile la 17 Aprilie, în aceeași zi cu Evreii; iar noi, după o săptămână, adecă Duminică 24 Aprilie.

Sau: în anul 1932, Papistașii vor serbă Paștile lor la 27 Martie, înainte de Paștile evreiești, cari vor fi Joi 21 Aprilie. Noi ne vom serbă Paștile noastre în Duminica următoare, adecă la 24 Aprilie.

7.

În calendarul gregorian sunt arătate următoarele Posturi :

a) Postul mare, pe care Papistașii nu-l încep Luni, în săptămâna a șaptea înainte de Paști, ci Mercuri, în aceeași săptămână: în „Merceurea Cenușei“, numire necunoscută în calendarul nostru, și-l țin până la Paști, afară de Duminici.

b) În întâia săptămână de pe la începutul primăverii, verii, toamnei și iernei, Papistașii postesc Mer-

curia, Vineria și Sâmbăta, sub numirea de „postul celor patru timpuri“, pe care noi nu-l cunoaștem.

c) Postul Crăciunului (sau Adventul), care la Papistași nu începe dela 15 Noembrie, cum îl începem noi, ci din Duminica a patra înainte de Crăciun, adică de pe la sfârșitul lunei Noembrie sau începutul lunei Decembre; și Papistașii nu postesc în toate zilele, ci numai Vineria și Sâmbăta.

d) Postul din ajunul acestor serbători: Rusaliile, Sfinții Apostoli Petru și Pavel, Adormirea Maicii Domnului (Papistașii n'au Postul Sfinților Apostoli, nici al Adormirii Maicii Domnului) și încă vreo câteva, cari, ca și acestea, se țin dupe împrejurări sau localități, în fiecare an, dupe cum hotărăște Papa de la Roma.

Posturile noastre nu sunt întocmite, nici rânduite în felul acesta, ci în calendarul nostru de curând îndreptat sunt arătate întocmai ca în trecut.

Din cele până aici arătate, la cari s'ar putea adauge multe altele, se vede lămurit că, noi n'am făcut alt decât am îndreptat datele calendarului iulian, făcându-le să cadă în acelaș timp cu datele statornice și adevărate ale calendarului ceresc.

Prin aceasta noi n'am adus nici o schimbare Sfintei noastre Credințe, arătată și în Sfintele Slujbe ale tuturor Serbătorilor noastre, cari au rămas și sunt aceleași, ca și până acum, fără vreo adăugire sau împuținare, numai că, în loc de a le prăznuî cu întârzierea de până acum, le prăznuim la vremea pe care o arată semnele anului celui adevărat sau ceresc, așa cum au hotărât Sfinții Părinți dela Niceea și așa cum le prăznuiau Creștinii atunci.

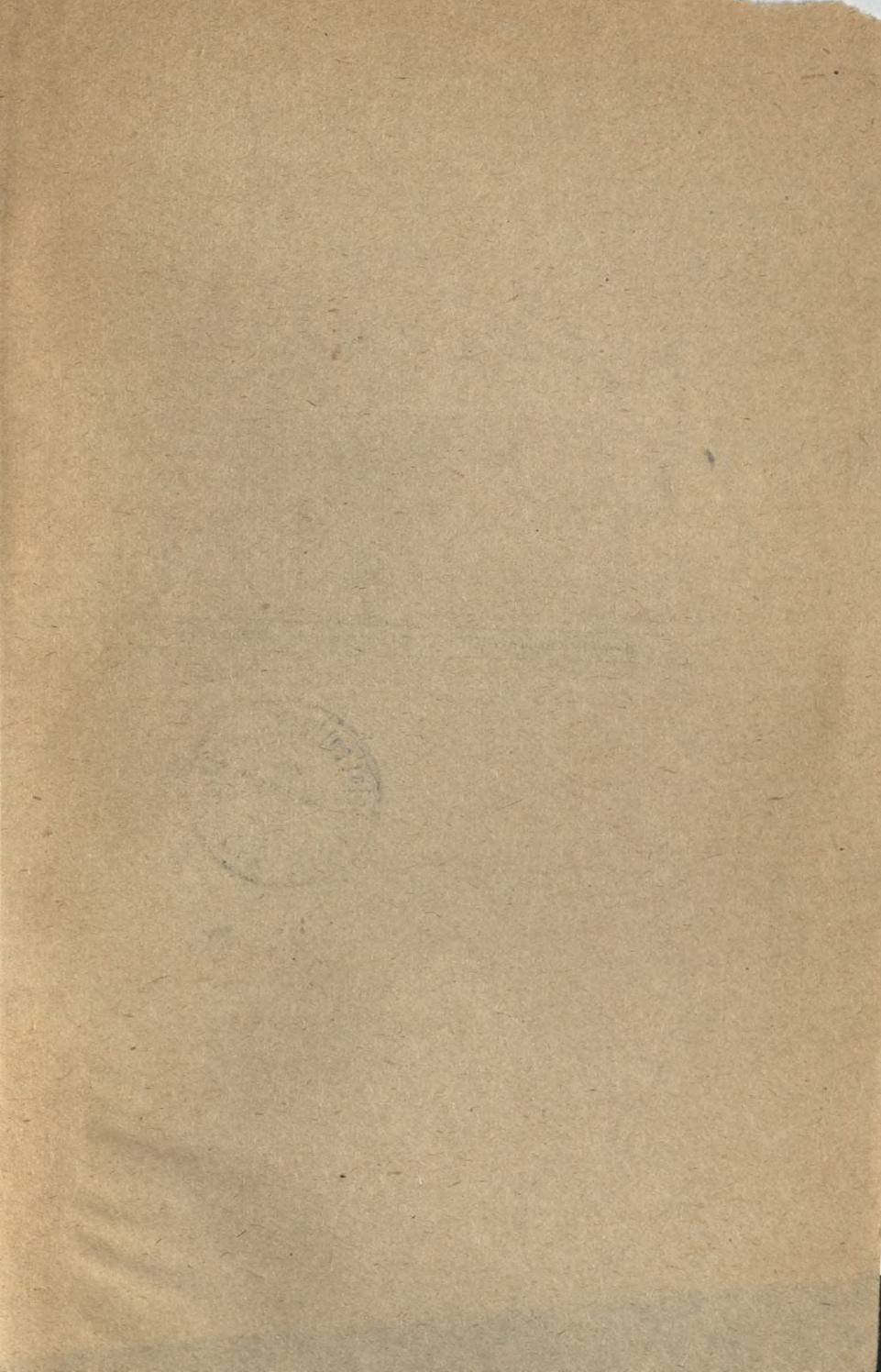
Se cuvine, deci, a întrebuința cuvintele începătoare ale unei cântări din „Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu“ și a zice: *mută să fie gura....* celor ce cu nedreptul ne învinovătesc, că noi nu ne-am îndreptat calendarul, ci că ni l-am fi schimbat, dându-ne de partea celor ce nu sunt de aceeași lege creștinească cu noi.

Dr. C. CHIRICESCU

Profesor universitar.

22 Decembre 1924.

București.

C. 4668—, „TIP. ROMÂNE UNITE“, Centrala : Str. Cămpineanu, 9.

